אדמו"ר מסטאלין: אינטערנעט-מלחמה איז א טעות ווי איראק-קריג

דורך: קאווע שטיבל/**הענין** - זונטאג, ד' כסליו תשע"ז

נאך יארן פון צעמישענים דורך דער געפארפולער קאפ-אין-וואנט "מלחמה" קעגן טעכנאלאגיע, איז ענדליך ארויסגעקומען א דעה פון א באזעסענער חרדישער אדמו"ר, מיט א בריטקייט און אחריות פאר'ן עתיד. דער קארלין-סטאלינער רבי האט געשיקט זיין מקורב הרב שמעון שפיצער צו רעדן פאר'ן ציבור, און ערקלערן זיין שטעלונג וועגן דעם ענין פון סמארטפאונס, און פארוואס דער פארשפרייטער ווילדער מהלך איז א חורבן פאר דעם עתיד .

הרב שפיצער האט אנגעפאנגען זיין דרשה ערקלערנדיג אז יעדער איז מודה אז טעכנאלאגיע איז א טשאלענדזש וואס מ'דארף נעמען זייער ערנסט. עס איז קלאר אז סמארטפאנס און אינטערנעט קענען צוברענגען אסאך מכשולות, און מ'דארף פירן א מלחמה קעגן די פאטענציעלע מכשולות. אבער א מלחמה מוז נישט דווקא זיין א ווילדער קריג וואו מ'מארשירט אריין אין א לאנד; מ'קען פירן א קאמף דורך דיפלאמאטיע און אנדערע מעטאדן .

צום באדויערן איז שטארק פארשפרייט די דעה אז מ'דארף פירן א ווילדע מלחמה קעגן טעכנאלאגיע, אבער דאס איז נישט ריכטיג. 15 יאר צוריק האט יעדער מודה געווען אז סאדאם כוסיין איז געווען אן ערנסטער פראבלעם, אבער נישט יעדער האט געהאלטן אז דער וועג וויאזוי זיך מטפל צו זיין מיט דעם פראבלעם איז דורך אריינשיקן טרופן אין איראק. היינט ווייסן מיר אז יענער וועג האט נאך געמאכט אסאך ערגער, און מומחים האלטן אז טעראר איז פיל שטערקער געווארן א דאנק יענעם קריג .

קליגע מנהיגים קוקן ווייטער פון דער הוה, און קוקן אויפ'ן עתיד. וואס וועט זיין נאכדעם , וואס וועט זיין אין צען יאר ארום, אין צוואנציג יאר ארום? וועלכער מהלך קען אונז ווייטער באגלייטן און האט א זכות קיום? ס'איז גרינג און געשמאק צו זאגן "מ'דארף גיין אין מלחמה!" אבער מ'דארף האבן א בריטערן קוק. דער סטאלינער רבי זעט אז דווקא אויף אן אופן פון שכל און ניואנס וועט מען מנצח זיין אין דעם עתיד.

צום אלעם ערשט האלט דער סטאלינער רבי אז א סמארטפאן איז נישט קיין חפצא דאיסורא. ס'איז א נייטראלע זאך וואס קען געניצט ווערן פאר גוטס און שלעכטס, אבער אפשטעמפלען די כלי אלס א חפצא דאיסורא איז אפגעפרעגט עפ"י תורה. דער רבי איז דאס מסביר מיט דריי נימוקים:

א) א חפצא דאיסורא איז נאר א זאך וואס איז געמאכט צו טון דערמיט דברים אסורים. א סמארטפאן איז געמאכט צו זיין א הילף פאר דעם מענטש. דער מענטש האט די ברירה עס צו נוצן אויף גוטס און אויף שלעכטס, אבער דאס מאכט נישט די כלי אליין אן אסור'דיגער חפץ. א באזעסערנער מענטש נוצט עס נאר פאר דברים המותרים, און דאס אז "מ'קען נכשל ווערן" מאכט עס נישט פאר א דבר איסור. עס איז גארנישט אנדערש ווי א קאר וואס איז שוין רבים חללים הפילה, מיליאנען זענען שוין אומגעקומען דערפון, און טויזנטער משפחות זענען שוין צעריסן געווארן, אבער

דער קאר בלייבט א נייטראלע זאך – עס איז נישט קיין "חפצא דאיסורא". מ'דארף נאר נזהר זיין צו נוצן סיי דעם קאר און סיי דעם סמארטפאן אויף אן אויסגעהאלטענעם אופן .

עס זענען דא וואס טענה'ן אז עס איז א חפצא דאיסורא ווייל ס'איז "איכא דרכא אחרינא", מ'קען טון זאכן אויף אן אנדערן אופן. אבער איכא דרכא אחרינא מיינט אז דער אנדערער אופן איז פונקט אזוי גרינג ווי דעם וועג וואו מ'קען נכשל ווערן, און דער פאקט איז אז דער סמארטפאן העלפט גאר שטארק ארויס דעם מענטש, און ס'איז נישט דא קיין אנדערער וועג .

ב) אז מ'זאל גענצליך אסר'ן דעם סמארטפאן איז אין לדבר סוף .טעכנאלאגיע ווערט מער און מער פארגעשריטן, און אויב מ'איז לוחם קעגן דעם מכשיר און קעגן יענעם, ווערט די גאנצע מערכה א ליצנות. טעכנאלאגיע איז דא צו בלייבן, און ס'וועט נאר ווערן מער און מער פארגעשריטן, און מ'וועט דארפן צוקומען דערצו וואס אמאל מער. דאס אז מ'האלט אין איין אסר'ן פרישע זאכן מאכט נאר אז דער כוח הרבנים זאל ווערן א ליצנות. דער מצב איז היינט אז מענטשן לאכן אפ פון רבנים און גדולי ישראל ווייל די אלע איסורים האבן זיי געמאכט ללעג ולקלס .

ג) דער פאקט איז א מ'קען נוצן דעם סמארטפאן אויף א היתר'דיגן אופן, און אויב זאל מען דאס אסר'ן וועט אויסקומען אז די אלע ערליכע אידן וואס נוצן סמארטפאנס על טהרת הקודש וועלן זיך איינרעדן אז זיי טוען ח"ו עפעס שלעכט, און וועלן שוין נישט זען קיין חילוק צווישן דער וואס נוצן טעכנאלאגיע אויף אן אויסגעהאלטענעם אופן, און דער וואס איז א חוטא .

עס זענען דא הונדערטער און הונדערטער מענטשן וואס נוצן די מכשירים נארמאל און על טהרת הקודש, אז מ'זאגט אז אלעס איז אסור, וועט מען מיינען אז הכל שוים. "אז כ'בין שוין סייווי א שייגעץ, פארוואס זאל איך נאך פרובירן צו זיין ערליך"?

אלא מאי, וואס יא? וויאזוי זאלן מיר זיך ספראוונן מיט די פראבלעמען פון טעכנאלאגיע?
דער ריכטיגער וועג איז א "<u>מלחמה מבפנים</u>."

דער סטאלינער רבי פארגלייכט דאס צו א קאר. פונקט ווי מיר האבן פריער געזען אז א קאר קען געוצט ווערן אויף א גוטן אופן און אויף א שלעכטן אופן, אזוי דארפן מיר פארזיכערן אז מ'נוצט טעכנאלאגיע אויף אן אויסגעהאלטענעם אופן .אלזא, וויאזוי ספראווט מען זיך מיט די פראבלעמען פון א קאר? מיט דריי אופנים:

א) **סעיפטי.** אין דעם קאר זענען אריינגעבויעט זיכערהייט באדינונגען, ווי האנט ברעיקס, ס'זאל פייפן ווען מ'איז צו נאנט צו א צווייטן קאר, עיר בעגס, סיעט בעלטס, וכו' וכו'. מ'פרובירט צו פארזיכערן ווי מער אז דער קאר זאל נישט גורם זיין קיין שאדן. קענען די אלע

באדינונגען אוועקנעמען אלע הזיקות וואס דער קאר ברענגט? ניין, אבער עס מינימיזירט עס , און די וואס זענען עוסק אין פארזיכערן קארס האלטן אין איין צולייגן פרישע מהלכים וויאזוי עס נאך מער צו פארזיכערן – דאס איז א מלחמה קעגן די פראבלעמען פון דעם קאר וואס גייט שוין אן יארן לאנג .

ב) **הסברה.** מ׳האלט אין איין מסביר זיין און ערקלערן די שעדליכקייט פון דעם קאר, און וויאזוי עס צו פירן אויף דעם ריכטיגן אופן. מ׳לייגט מודעות, מ׳מאכט ווידעאס און מעסעדזשעס אז ס׳זאל אריינדרונגען אין די ביינער אז וועט מ׳נוצט א קאר זאל מען עס נוצן אויף א ריכטיגן אופן .

ג) נאך די אלע זאכן, זענען פאראן א מיעוט פון מענטשן וואס זיי קען מען נישט געטרויען מיט א קאר .אומפאראנטווארטליכע מענטשן וואס מאכן חורבנות מיט א קאר, טארן מער נישט זיצן ביים רעדל .

אונזער מלחמה קעגן די פראבלעמען פון טעכנאלאגיע זענען אקוראט די זעלבע. מ׳דארף מאכן פילטערס צו זען אז דער סמארטפאן זאל נישט שעדיגן. מ׳דארף דאס כסדר מאכן בעסער און בעסער, און קיינמאל נישט אויפהערן. מ׳דארף אנגיין מיט הסברה, מסביר זיין און טרעינען דעם ציבור וויאזוי זיך אומצוגיין מיט טעכנאלאגיע אויף אן אחריות׳דיגן אופן. און צו לעצט, עס זענען פאראן מענטשן וואס זיי זענען בכלל נישט געמאכט צו נוצן טעכנאלאגיע. פונקט ווי מ׳פארשטייט אז א געוויסער מיעוט פון מענטשן קענען נישט פירן קיין קאר, קויפן א גאן אדער נוצן א קרעדיט קארד, אזוי אויך זענען דא מענטשן וואס קען נישט נוצן קיין סמארטפאן .

מיט׳ן ציבור דארף מען שטארק עוסק זיין אין הסברה, מסביר זיין די פאטענציעלע שעדליכקייט פון דעם אינטערנעט, און געבן די כלים אין דער האנט צו נוצן סמארטפאנס אויף אן אויסגעהאלטענעם אופן. א מענטש דארף אליין קענען מחליט זיין בינו לבין קונו צי ער דארף האבן א סמארטפאן, און אויב איר ער מחליט אז ס׳איז אים וויכטיג ,דארף ער עס נוצן על טהרת הקודש. אזא איינער איז גארנישט וויניגער ווי איינער וואס נוצט בכלל נישט קיין סמארטפאן ווייל ער דארף עס נישט האבן .יעדער דארף טון דאס וואס איז גוט פאר אים אין זיין מצב.